

SPOŁECZNI KORESPONDENCI STATYSTYCZNI

*Ja, skromny korespondent tej wielkiej maszyny-
od wielu, wielu lat tkwię w jej ciągłym trybie,
służę cyframi z terenu gminy i jestem rad,
że służę dobrej i pożytecznej sprawie...*

*Władysław Kuchta
korespondent GUS*

Początki sieci korespondentów wiążą się ściśle z organizacją Głównego Urzędu Statystycznego, tj. z 1918 roku.

Jednak tradycje sieci sięgają lat pięćdziesiątych XIX wieku. W latach 1858-1861 istniała już sieć korespondentów Towarzystwa Rolniczego działającego na terenie byłego Królestwa Kongresowego.

W ciągu tych lat liczba współpracujących z GUS korespondentów zmieniała się. W 1919 roku współpracowało z Urzędem 300 korespondentów, w latach 1923-1927 około 5 tys., a tuż przed wojną 6200 osób. Po wojnie w 1945 r. na apel GUS zgłosiły się 42 osoby, a rok później współpracowało już 2139 korespondentów. Najwięcej korespondentów współpracowało z GUS w 1976 r. - 10108 osób. W następnych latach notowano stopniowy spadek liczby korespondentów. W 1992 r. współpracowało z GUS już tylko 7179 osób.

Spółeczni korespondenci statystyczni pracują w trzech rodzajach sieci, tj. rolnej, ogrodniczej i miejskiej.

Sieć korespondentów ogrodniczych wyłoniła się w 1950 r. natomiast sieć korespondentów miejskich w 1968 r. Najliczniejszą grupę stanowią korespondenci rolni - 60,3 %.

Praca społecznych korespondentów na rzecz statystyki jest przykładem wyjątkowej sumienności i bezinteresowności w wykonywaniu przyjętych dobrowolnie obowiązków społecznych. Dzięki stałym kontaktom z korespondentami Główny Urząd Statystyczny ma możliwość weryfikacji wielu danych zebranych z innych źródeł i uwiarygodnienia prezentowanych wielkości.

W województwie wałbrzyskim współpracuje z GUS 115 korespondentów dostarczając okresowych i jednorazowych sprawozdań

o zjawiskach przyrodniczych, gospodarczych i społecznych.

Podkreślić trzeba, że społeczni korespondenci statystyczni dostarczają głównie informacji takich, których nie ma w żadnej sprawozdawczości. Jest wśród nich blisko 70 % korespondentów rolnych, 15 % ogrodniczych i 16 % miejskich. Prawie połowa (45,2 %) korespondentów wałbrzyskiego to osoby, które zadeklarowały współpracę z GUS w latach 1971-1980. W następnym dziesięcioleciu taką współpracę podjęło zaledwie 31 osób, tj. 26,9 % ogółu korespondentów. Coraz trudniej pozyskać nowych współpracowników do tak bezinteresownej działalności. Największą grupę korespondentów stanowią osoby urodzone w latach 1921-1940, bo aż 51,3 % (59 osób); najstarszym korespondentem jest Pan Franciszek Malinowski z Bielawy, a najdłużej współpracującym Pan Stanisław Powszek z Piławy Dolnej. Wśród korespondentów jest 36 kobiet, co stanowi 31,3 %.

Forma gratyfikacji za współpracę była i jest symboliczna. Oprócz niewielkich nagród pieniężnych osobom najdłużej i najlepiej pełniącym funkcję korespondenta Prezes GUS przyznaje wyróżnienia resortowe, nielicznym przyznawane są odznaczenia państwowe.

Rokrocznie organizowane są w Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym spotkania z korespondentami. Spotkania te służą przekazaniu uwag o pracy, propozycji usprawnień pracy, zgłoszeniu wniosków, które wraz z protokołem ze spotkań przesyłane są do GUS.

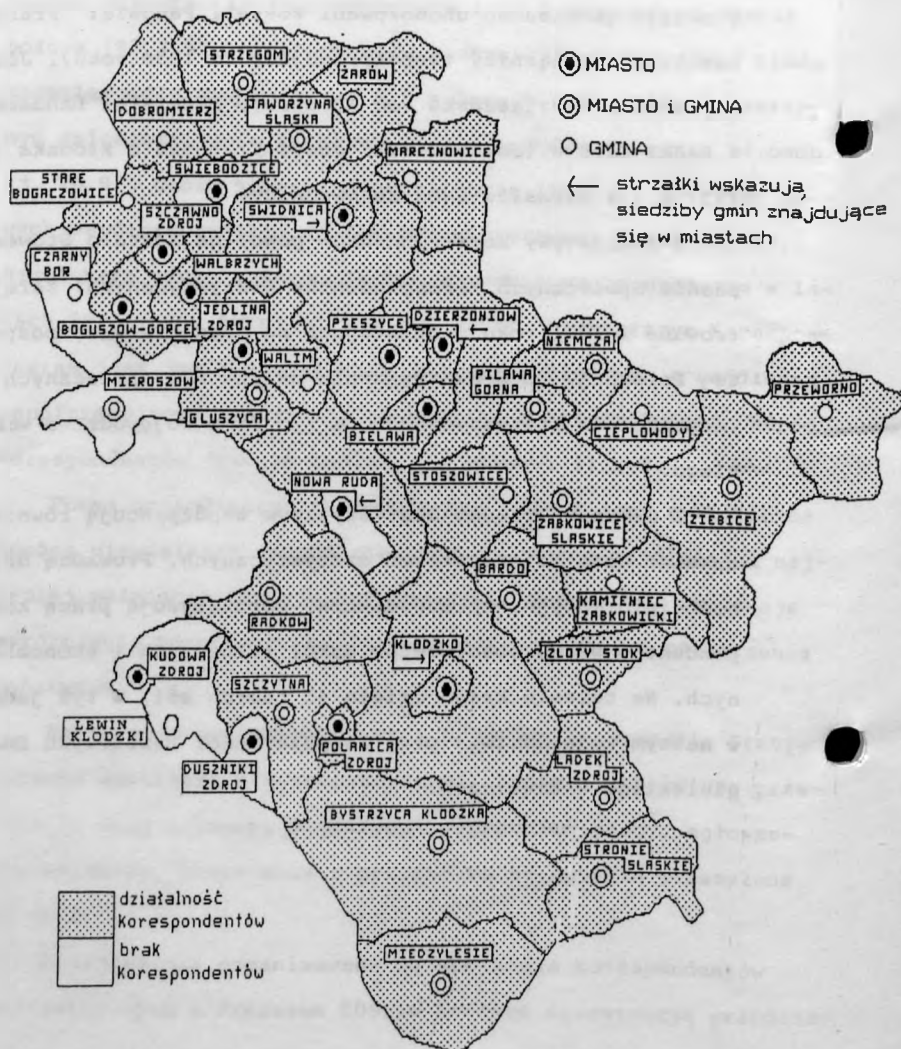
Okazjonalnie organizowane są spotkania korespondentów statystycznych z Prezesem GUS, w których uczestniczą przedsta-

wiciele poszczególnych województw. Ostatnie z okazji 75-lecia GUS i 200-lecia statystyki polskiej odbyło się 20 lipca br. Województwo wałbrzyskie reprezentował na nim Pan Mirosław Żaba, korespondent rolny ze Świdnicy od 1958 roku. Z okazji jubileuszu uhonorowani zostali Panowie: Franciszek Koselski z Książnicy (współpracujący od 1958 roku), Józef Krynicki z Godzieszówka (od 1958 r.), Stanisław Landacki z Łądką Zdroju (od 1957 r.), Józef Trziszka z Kłodzka (od 1957 r.) i Mirosław Żaba ze Świdnicy.

Z inicjatywy korespondentów powołane zostało Stowarzyszenie Społecznych Korespondentów Statystycznych, zarejestrowane w 1991 roku i działające na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Do Stowarzyszenia należy 571 społecznych korespondentów statystycznych, w tym 16 z województwa wałbrzyskiego.

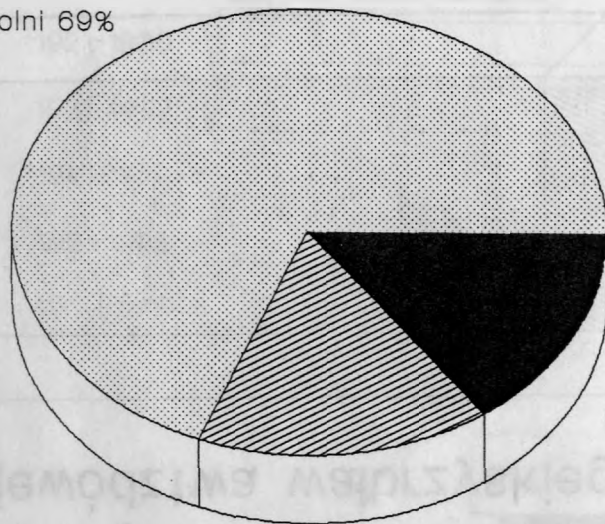
Z Głównym Urzędem Statystycznym współpracują również szkolne koła zainteresowań statystycznych. Prowadzą działalność informacyjno-sprawozdawczą, popularyzując pracę korespondentów wśród absolwentów szkół rolniczych i ekonomicznych. Na terenie kraju działa 45 takich kół, w tym jedno w naszym województwie przy Zespole Szkół Zawodowych im.H.Cegielskiego w Ziębicach.

Sieć społecznych korespondentów statystycznych w województwie wałbrzyskim

Korespondenci statystyczni województwa wałbrzyskiego

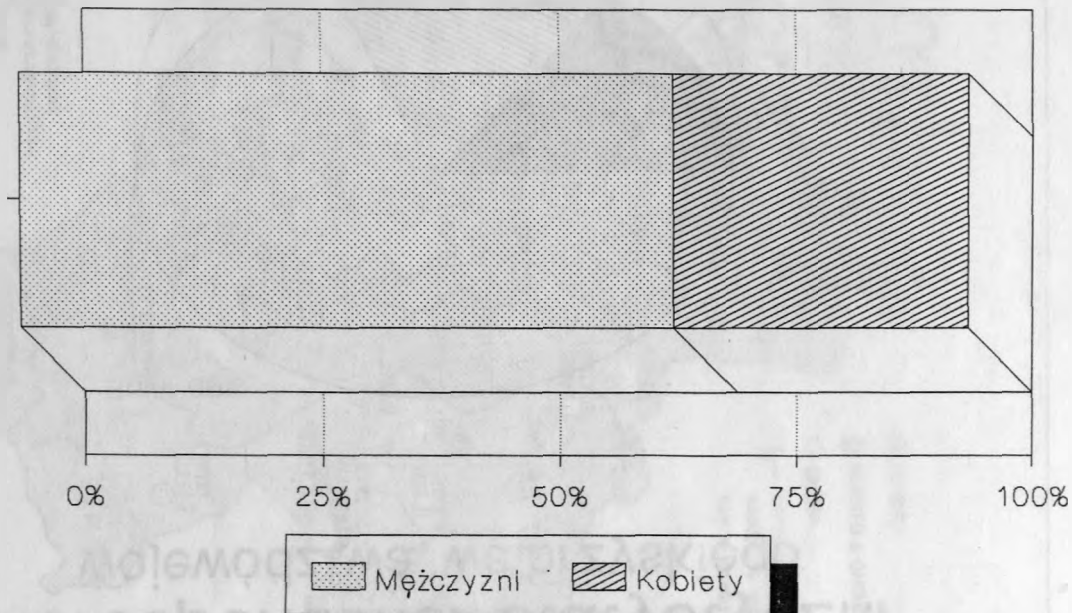
Rolni 69%

Ogrodnicy 15%

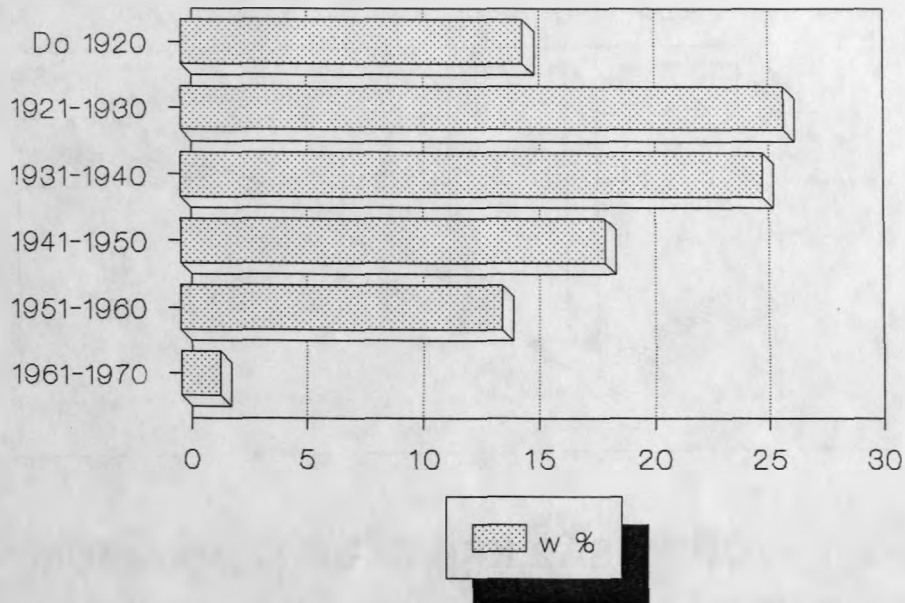
Miejscy 16%

Korespondenci statystyczni województwa wałbrzyskiego wg płci

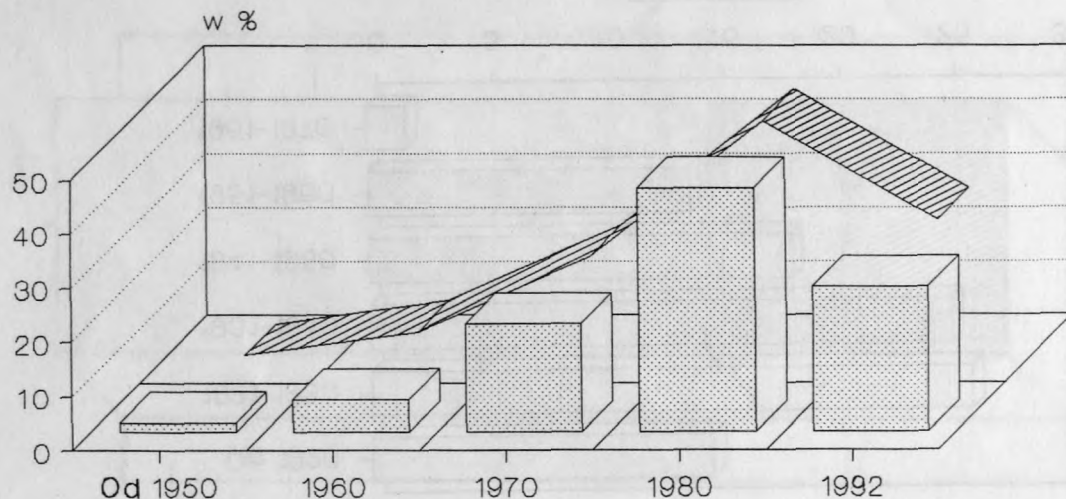

Korespondenci statystyczni województwa wałbrzyskiego wg wieku

urodzeni w latach

Korespondenci statystyczni województwa wałbrzyskiego

wg roku rozpoczęcia współpracy z GUS

